

TÜNDÉR ÚJJAK

a Divat Újság melléklete

SZERKESZTI
TREITZ PÉTERNÉ

XIII. ÉV.

BUDAPEST, 1906. MÁRCIUS.

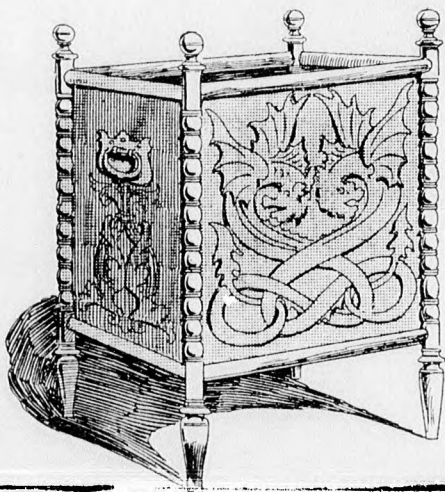
I. SZÁM.

Zichy Mihály.

1827—1906.

A gondolat nagy illusztrátora, az eset hatalmas filozófusa, a zalai születésű Zichy Mihály meghalt, orosz földön s utolsó sóhaj-tása bizonyosan haza szállott, ide, mihozzánk, a honnan a szíve soha távol nem volt.

Zichy Mihály 1827. október tizenötödikén született Somogy-megyében, Zalán, a régi Zichyek nemesi ágából. Anyja, Eperjessy Julia nevelte s megérte fia teljes diadalát — nyolcvannégy éves korában halt meg a nemes matróna. Festeni jogász korában, Pesten tanult, Marastoni Jakabtól s innen Bécsbe ment, Waldmüllerhez. Első képein annak a kezesen merengő, szeliden sirdogáló, illedelmesen meghatott kornak a hatása látszik. Egyik életírója, dr. Rózsa Miklós sorozatban időrendbe



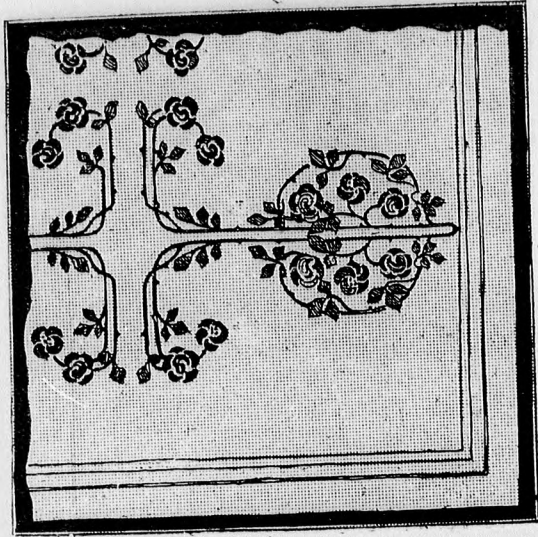
találjuk a következőket:

A meggyógyult leány.
Halott gyermek. Egy anya tulzott fájdalma
gyermeké koporsóba tételénél. Keresztől tevétel,
Mentő csónak. Merő érzelgés, a mit nem
kedvel a vénülés folyamán elfanyarodott
mai izlés, de a miben sok a fiatal egészség
s az ismétlődő érzésdivatok során rendszeren
megtaláljuk a szentimentalizmust egy-egy

ujjabb kultúra fiatal korában. Zichy is keresztül ment rajta s ki tudja, nem éppen husz éves kora szentimentalizmusának köszönheti-e érett kora érzelmeinek üdvösségét? Jaj annak, a ki husz éves korában nem áhitotta a halált.

Hasonló elgondolkozásra alkalmunk nyílik már művészi pályája legelején — hát még azután! A hány képe, egy-egy emlékedési téma mind. Vallás, politika, társadalom, történelem és bölcsélet, anyagiság és eszményiesség — nem pillantott meg az életben semmit, pedig mennyit látott, nem ötlött elméjébe semmi, pedig szüntelen gondolkozott, hogy az kész képpé ne rajzolódott volna lelkében. És a kép mögött ott áll a szókimondó, fanatikusan bátor művész, a ki egy

hosszú sorozatban a galád, rothadó társadalmat ostromozza végig, a Kisértetek órája



2. sz. Himzés.

az anyagiasság pokoli gunyolása, a háboru vérontásai ellen lázít. A démon fegyvereiben a fajtalanság ellen kell ki, megfestvén *III. Henrik tivornyáját*; a vallási tulkapásokra mond ítéletet a *Zsidó vértanukon* s az *Autodafén*. És az *Aradi vértanuk!*... A francia művészeti kritika egyik mestere, Théophile Gautier, behatóan foglalkozott Zichy művészetével, *monstre de génienek* nevezte, magasztalva gigászi erejét, mely megbir az egyszerű, naiv lírától elkezdve a borzadály költészetéig az érzelmi és értelmi világ egész skálájával; lobo-gó szenvedélye, drámai ereje, páto-szának fensége, szilárd lélektanai alapokon nyugvó jellemző képessége épp úgy végigvonul nagy vásznain, mint a hogy elfér kisebb képeim, színes kartonjain, szé-pia-, kréta- és tollrajzain, mert alapjuk a stilus antik tisztasága, a tónusok ereje és a rajz szilaj lendülete, szinte baljóslatu elevensége. És költő! Fantáziájával csak Jókai képzelete versenyezhet, a ki meg is értette őt, irván róla: „Zichy Mihály képeihez nem kell magyarázó szöveg: a kép magyarázza a szöveget. Zichy képeiben az eset beszél önmagáért.”

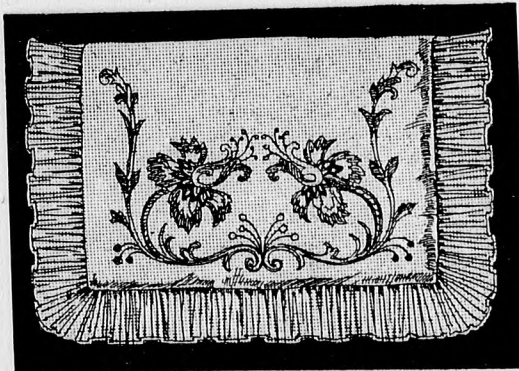
Halott gyermek című képét haza küldte Bécsből a Képzőművészeti Egyesület kiállítására — azt mondták rá, hogy drága... Megvette a képet a Múzeum, de elkéserítették a fiatal művészt, a ki azután ráadást adott, *Keresztől levélt*; Bécsben is méltatlanság történt vele egy pályázaton — elment, Waldmüller ajánlására rajztanítónak Heléna orosz nagyhercegné leánya, a későbbi mecklenburg-strelitzi hercegné, Michalovna Katarina mellé, 1847-ben, Szent-Pétervárra s a nagyhercegi udvarban dolgozott, egy halom apróságot festve, rajzolva, jó három esztendeig; megfizették dusan, de nem neki való munka volt ez. Szerencséjére, Mayer Taddeusz, a miniatűr festő annyit dicsérte őt a hesszeni hercegnek, hogy a herceg megemlítette I. Miklós cárnak s a cár kinevezte udvari festőjének. Ezután vagy husz esztendeig (1853—1874.) orosz udvari históriát festett, kísérte az

uralkodót minden parádéra, vadászatokra, fegyvergyakorlatokra, udvari ünnepekre — beleunt s menekült szabadabb világba, Párisba. Ott készültek remek illusztrációi: Petőfit, Aranyt, Madácho-t, Jókait ott illusztrálta, ott Byront, Shakespearet, Goethét, Lermontoffót, ott készültek nagy allegorikus vásznai; meghódította a franciákat is, műtermébe eljárt a velszi herceg, a mai angol király vitte Skóciába vadászni, foglalkoztatta s a mi a művészet csodája, orosz barátai sem fordultak el — tőle, tárt karral fogadták, a mikor másodszor is visszatért az orosz udvarhoz.

Mert oda tért vissza. Pedig idehaza akart maradni. Beleunt a párisi dicsőségbe is, haza vágyott, a Balaton mellé; haza is jött, lépéseket tett, hogy bizzák rá az Esterházy-képtár igazgatását. Beért volna egy karaj kenyérral. A protekció többet tett, mint az ő világhírű művészete — nem ő rá bizzák a képtár igazgatását. Pedig arra a karaj kenyérré okvetlenül szüksége volt, ha idehaza marad.

A pétervári udvarban várta a kalács. Dolgozott tovább a Romanovoknak; illusztrált angol, francia, német, orosz és grúz költőket, a kiknek poézisét a Kaukázus rengetegeiben szerette meg. Pedig mily ezerszer szivesebben rajzolt volna képeket a székely béreek közt, például Kriza vadrózsáihoz.

Mondják, a kik jártak Pétervárott fejedelmileg be-rendezett műtermében, hogy a magyar otthon melegét érezték ott s a sok idegen téma között rendszeren munkálkodott valami magyar tárgyú képen is — és ez volt a pihenése. Így festette meg *Deák Ferenc ravatalát*, a mint Erzsébet királyné koszorút helyez a ravatalra; így készült *Csaba utja*, a *Holt vitéz és menyasszonya*, a



3. sz. Himzés.



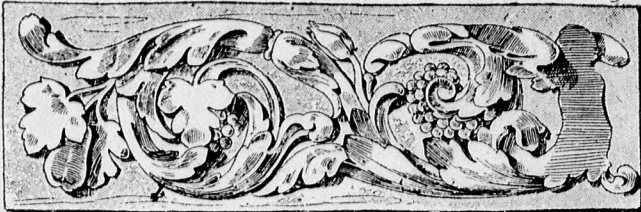
4. sz. Himzés.

Tűskeresetség, a Boszorkányégetés, az Istenítélet, a Perdöntő párbaj, a Garabonciás és sok apróbb, nagyobb kép.

Hogy egy-egy nagy allegorikus képe mint készült, micsoda lelki nekikészüléssel fogott munkához, egyáltalában, hogy a festő Zichy miként állapodott meg önmagával, a gondolkodó Zichyvel, azt megérthetjük egyik leveléből, a mit *A Pusztítás Génuszának Diadala* című képéről ír. A kép a párisi nemzetközi kiállítás magyar osztálya számára készült, huszonhat év előtt — a kiállítás igazgatósága visszautasította, mert kényelmetlennek találták a kép vonatkozásait a német-francia háborúra s a pápa világi uralmára. E levél minden magyarázásánál hibebben jellemzi Zichy művészeti krédóját is.

E kép tárgyát és mértékét — írja a művész — azért választottam, mert tudtam: milyen és miféle képek lesznek a magyar osztályba kiállítva. Csak a feltűnőbbeket említem: Munkácsy Miltonja, Benczur, Szent István keresztelése, Horovitz két arcképe, Székely, Thán — Mészölyi tájképei, stb. stb. Ugy láttam, csakis olyan Doré-féle modoru kép hiányzik, mely — nem hogy emelne — de kiegészítené a magyar művészeti kiállítást. Alig maradt hat heti időm a nagy méretű kép kivételére. Nagy erőmegfeszítéssel, mégis ezen képet *alla prima* megfestettem. Jutalomra nem számítottam, de még kevesebbet az ilyen kép eladására. Quod est demonstratum!

Sem a kontra, sem a pro ítéletek, ha megközeltették is, de teljesen meg nem értették eszmémet. A leghumánusabb, legnagyobb eszmék csakis az érettük kiontott vérben, romlásban vernek gyökeret,



5. sz. Fafaragás esetleg bördomborítás.



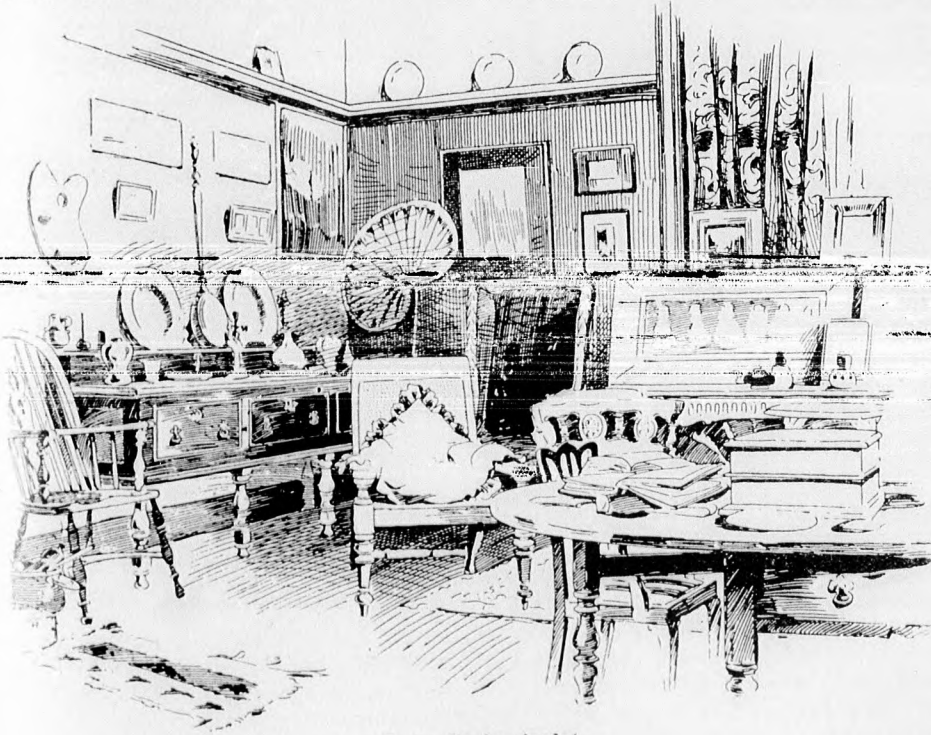
6. sz. Eredeti antik portugál brokát.

hogy azután az emberiséget boldogítsák. A pillanati diadal — a pusztítás diadala. Ezt láttam a római katolikus vallásban, melyért Krisztus meggyőződött tanítványai és későbbi követői véruket ontották — de később teljesen más irányt követve, a hármaskoronával díszített tiara hatalmával az eltérők véreit ontották. Jelenleg is a vak fanatizmus, a türelmetlenség torzképe ül a Krisztus igéjéért megölt áldozatok koponyái fölött. Az elfelejtett feszület, szent jellegét elveszítve, ott hever a koponyák fölött. A biboros államtitkár észreveszi a háttérből előtörő világosságot és mintha mérsékeltségre intené a csalhatatlanságban élő főpapot. A kép baloldalán II. Sándort ábrázoltam, a ki az ő vallásu néprokonok felszabadítására, seregei élén, magasan emeli az ortodox hitvallás keresztjét. Megint új öldöklés az üdvözítő Krisztus nevében.

A polgári életben a jelen század legnagyobb eszméje: a német fajok egyesülése és a német császárság megalapítása. De milyen tömördek pusztításba, mennyi emberi élet fölládozásába került ez eszme kivétel! Ott fekszenek a halottak és a sebesültek, francia és német, — a hekatomba fölött áll Vilmos, az egyhangulag, ha nem is egyszívűleg megválasztott német császár, az új császári koronával fején; körötte térdelve hódolnak a német fejedelmek. Vilmos lábával rálép III. Napleon tetemére, a kit pallosa he-

szemben áll a République Ronge tehetetlen alakja, mellette a Commune, gyújtatófáklyával kezében.

A családi életben — előre megmondották az evangelisták — jönni fog a gonosz asszony, a ki az embereket megzavarja. Eljött már jó ideje és uralkodik a hűségre képtelen férfiak fölött; a polgári társaságot összetartó házassági- és családi kötelékek elveszítették szentségüket. Eszeveszetten tiporja láb alá a férj nejét és gyermekét,



7. sz. Szobarészlet.

rohan a csábító asszony után. A polgári és családi élet nagy mozgalmainak áldozatai: a harcban elesett férj özvegye, gyermekével s az elhagyott nő, gyermekével. Ezeket az alakokat én képem közepén, közel egymáshoz helyeztem el. A csoportok fölött lebegnek a pusztítás géniuszának alakjai: a csábító nő és a vad arckifejezéssel diadalmaskodó vészes Géniusz alakja — de a háttérből előtörő világosság ezeket, a sötét, füstös felhőkkel együtt, már hajtja tovább.

Első eszmém szerint én ebbe a világosodó háttérbe a Fehér köztársaság alakját tüntettem fel, körülötte az egymást testvéreileg átölelő néppel. De ettől a franciák (értem ezek közt jó barátaimat) nem lévén még hozzászokva, és nem lévén meggyőződve köztársasági szervezetük maradandóságáról, — elhíjédtek. Keveset változtatva alapeszmémén, én a csoportozat helyébe Krisztus alakját festettem. Ez volt az egyedüli változtatás képemen. Jobb testesülése — az Isten adja! — jövődó világosságnak nem is lehet, mint az, hogy az Üdvözítő igéje teljes magasztosságában megértessék és polgári, társadalmi szerződésünkben alkalmaztassék. Akkor, a gonosz géniuszok hozzájárulása nélkül is, az emberiséget boldogító eszmék diadalt fognak ünnepelni.

... Így vall Zichy.

A ki a képet nem látta, szédülve gondolja el: hogy fér el mindez egy vásznon? Elfér, bravurosán, művésziiesen elfér. De hát akkor kifejezi-e mindazt? ... Azt mernők kockáztatni, hogy nem fejezi ki, vagy legalább is, nem fejezi ki olyan világosan, mint a leíró toll. A harmadik kérdés: marad a kép, milyen az a kép? A kép — bármennyire bravuros, miután azonnal meg nem értjük, miután írott vagy szóbeli magyarázatra szorul — zavaros. És az a kritikája Zichy egyes műveinek: gondolatai olykor terhelik ecsetjét, olyat is meg akar festeni, a mit csak leírni lehet, fantáziája, apostoli heve, gondolatgazdagsága tulragadják művészete természetes határain. A telivér paripa, a melyik diadalmas versenyt nyerve, az elért célt elhagyva is, vágat még tovább.

Malonyay Dezső.

A divatos uj mellény.

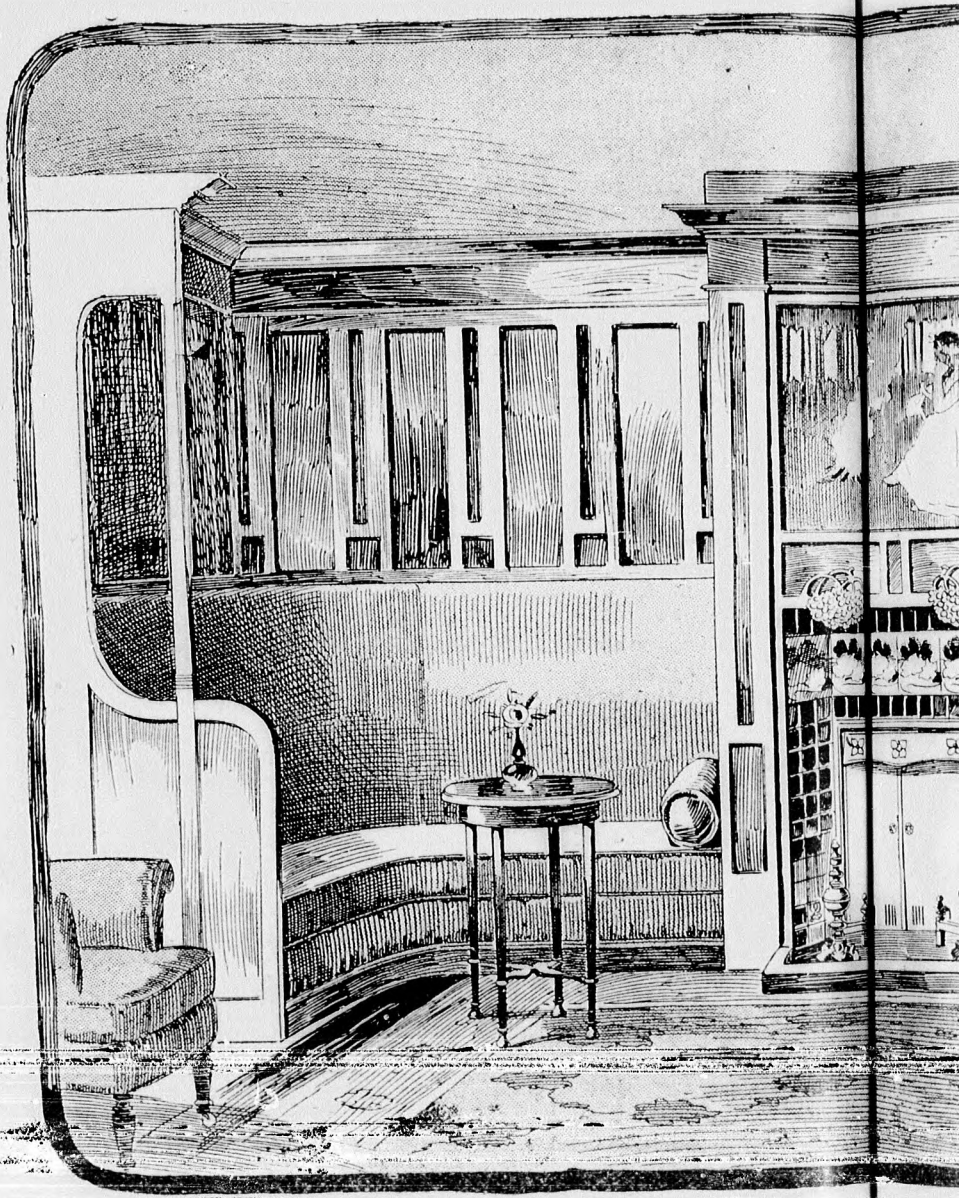
Divatos és uj, így mondjuk, de azért divat-e? csak az az egy-két boldog (vagy sajnálandó) halandó tudja, a kinek vagy naiv kedve van toalet-tárgyainak beható tanulmányozására; — esetleg csupa unalomból-foglalkozik vele — vagy pedig úgy megfigyetheti szabóját, hogy az örömmel foglalkozik az ő raffináltabb ízlésü, aprólékosabb kívánságával is.

Legtöbben azonban nem tudják a divat ily apró szeszélyeinek változatait, egyszerűen azért, mert nem érnek rá, vagy fáradtak az élet küzdelmétől, hogy ilyen aprósággal foglalkozzanak.

Hogy uj-e? azt meg éppen nem mondhatjuk ezekről a kis mesterművekről, melyek az iparművészeti munkák több rendbeli technikáját viselik magukon. Hisz a régi aranyhímzésű brokát és ezüstvirágos mellények most is bámulatunk tárgyai. A mostaniak is csak azoknak változatai, néhány újabb díszítési formával kibővitve. A mikor a kalotaszegi fodros vászonra hímzett tárgyak ismertté kezdtek lenni, sűrűn találkoztunk

ilyen „emberes“ és „seses“ mintás mellényekkel. De már mimindent nem látunk a hímzésen, kivarráson kívül, vasalást, festést, kövekkel és gyönggyel kivarrást, bőrfestést és pácolást, batikot, applikációt, nemsokára szalmafonás, fafaragást, — de eddig talán még se jutunk.

Hogy szép-e, izléses-e ez a sokféle díszes mellény? — mondhatjuk: *módjával* igen jól hat, de ha valahol, úgy a férfiföltőnél kell vigyázni a színre és a mintára, hogy elfogadható legyen. Láttunk több ilyen színes díszít



mellényt bőrből, selyemből, bársonyból és posztóból, melyek kiválóan izlésesek voltak, azok mind tompa színűek és rajzuk is egybeolvadt az alappal, színben és alakban. Egy dohányszínű magas bársonymellény hullámos vonalkal volt vasalva, de a selymes fényt egy árnyalattal mégis jobban barna festett tónus tompította, festés felett még egy-két megpörkölt vonással igen szép hatás volt elérve.

Egy másik egérszürke sötét, puha antilopbőrt finom batisz technikával díszítettek, a sötét pókhálószerű, szeszélyes kusza vonalak előkelő színezetet adtak neki.

A himzetek között is vannak nagyon csinosak, melyeknek jó hatása mindig az alap és a minta jó megválasztásától függ. Hanem egy sötét viola bársony, melyre margaretákat vasaltak és még a porzókat lilakövekkel varrták ki, vagy vörös mellény aranygyönggyel, egy zöld, nagy vörösbarna levél rátétmunkával annyira izléstelen, hogy látásuk kevésbé gyenge idegeknek is fájdalmat okoz.

Sajnos, hogy még mindig látunk a mellénykénél nagyobb ruhadarabokat is, melyeken az izléstelenség virul, pedig kis

kálat köztünk abból az elvből kifolyólag, hogy: ha meg akarod tanítani, mi az izléses, mutasd meg a legizléstelenebbet, a mint hogy ezen elvből rendeztek nem régiben egy „rutságok tárlatát“ Angliában és a hatása meglepő volt.

Könnyen és olcsón előállítható kályhaellenző.

A mai számunk rajzai különféle szobaberendezést ábrázolnak, a melyeket különböző iparművészeti technikával díszíthetünk. Ide vágó, ha egy nem régiben készült kályhaellenzőt leirunk, a mely épp oly eredeti, mint szép hatású volt. Nem szivargyűrűkből, sem nem tarka „anzikt“-ekből, de azért mégis könnyen beszerezhető anyagból készült.

Először tizennyole darab 14 cm. nagyságú közönséges üveglapot készítettünk, erre olajfestékekkel különféle apró magyaros tájképet festettünk, delfti modorban egyszínű kékekkel. (Az olajfestékek közé sziccativ keverendő.) Mig ezek száradtak — körülbelül egy hétig, — addig megégettük a farámát. Ez közönséges puhafából készült, fent és lent mind a három oldalán 10 cm. széles hely volt, melyet összefonódó szivekkel (magyaros minta) kiégettünk. Mindegyik oldal (körülbelül egyharmad része) fent el volt választva az alsó résztől, ezt az alsó részt behúztuk ráncolt krepvászonnal, melyre kékes sablonmintát festettünk. (A sablont keménypapírból kivágtuk és gumis festékekkel, nagy ecsettel rádörzsöltük.) Ez a vászon dupla széles, szép sima ráncokba esik és méterje 50 fillér.

Azután ismét az üveglapokhoz fogunk és készre csináljuk, úgy, hogy a hátsó részét behúzzuk fehér olajfestékekkel azon az oldalon, a melyen a képeket is festettük. (A fehér festékbe parányi rose-doreét keverünk, hogy ne legyen nagyon krétaszínű.) Miután az üveg jobboldalára nem szabad festeni, a tájképeket igen áttetszően kell festeni, vagy pedig fordított sorrendbe, először felrakni a fényeket, utána a közép- és végül a sötét színt. A mig a tájkép tökéletesen meg nem szárad, nem szabad az alapot ráfesteni. Ha már az alap is száraz, üvegeshez adjuk, hogy az ellenző mérete szerint foglaljon egygyé ólom- vagy nikeldrudakkal mindig három, azaz hat képet és így a három oldalra tizennyole négyzet lesz lesz rendesen elosztva.

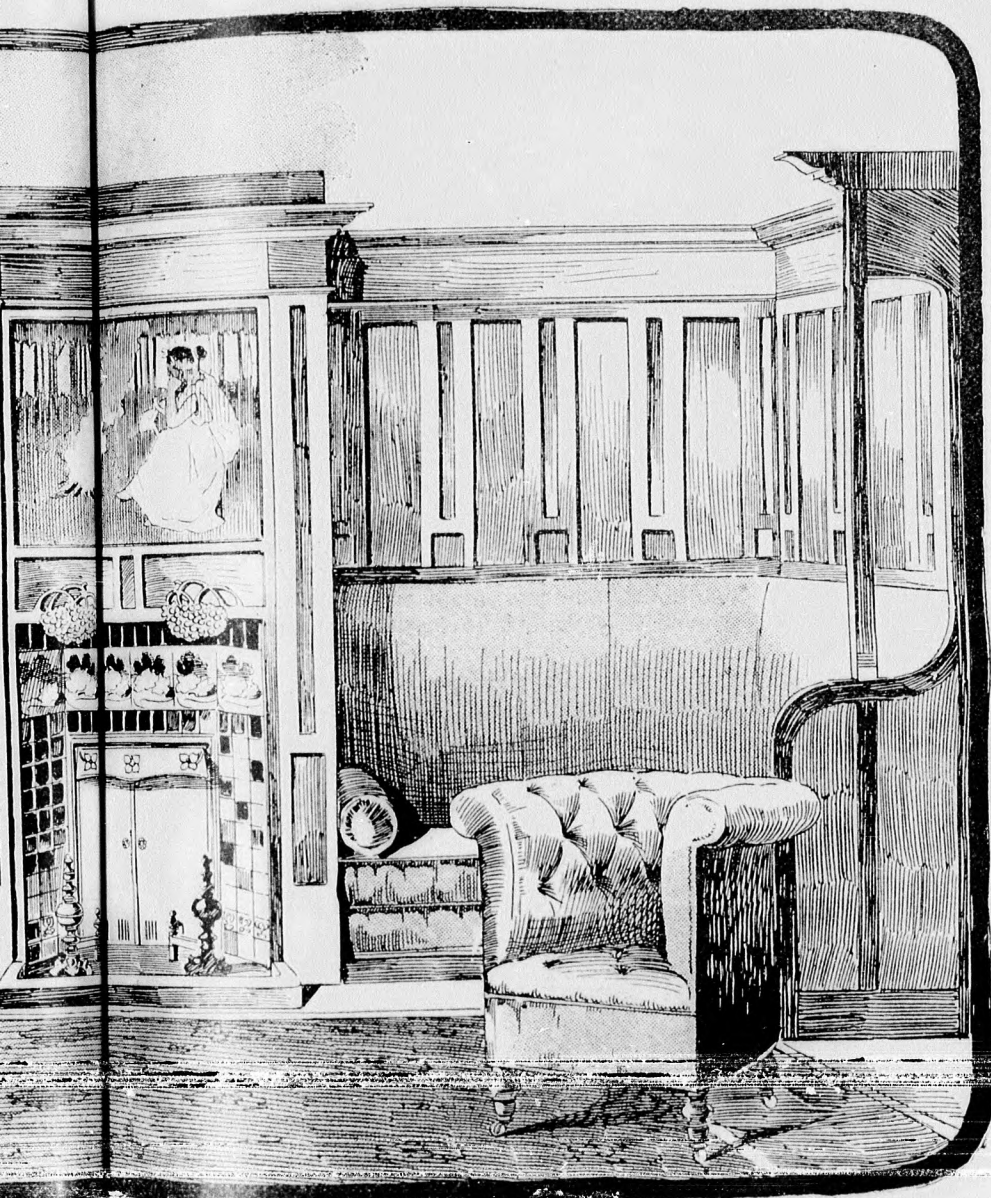
Amíg az üveges a foglalást elvégzi, mi a farámát felvesszük be. Bevonjuk az egész mahagoni páccal és belakkozzuk vagy mázoltatjuk fajta szép fényes, sötét mahagoni színű emailfestékekkel vonjuk be. Szép az email, de a páccolás szebb, mert átlátszó és a fának természetes erezőse látszik, a mit az email elfed.

Hogyha az üvegestől megkaptuk a képeket, beleillesztjük az ellenző felső részébe és vagy papírlappal, vagy színes vászonnal beragasztjuk a hátulját. Az ellenző igen előkelő hatású volt és úgy tetszett, mintha értékes régi delfti porcellánégyzetekből lett volna összeállítva.

Szalmafónású székek.

Népies munkákat előszeretettel alkalmaz a modern művészet butoron és a szoba berendezésében.

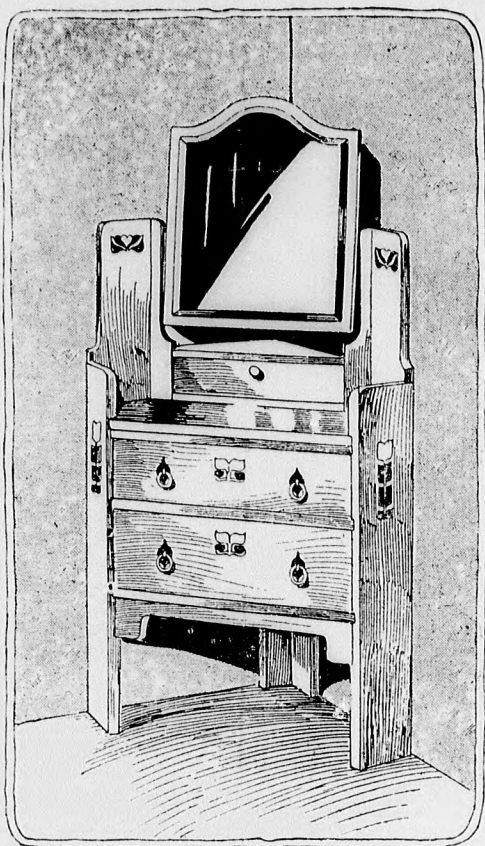
A szalmafónású parasztszékeket bizonyára mindenki ismeri, azokat a régi karosszékeket, melyeknek szalmafónású



8. Szobarészlet.

tárgyon kisebbnek látszik a hiba és nagyon meg annál nagyobb. Alig lehet elképzelni, hogy látunk nem egy olyan izléstelen női öltönyt, hogy szinte felszisszenünk, mint egy fülsiketítő hang hallatára.

Igaz, hogy ma minden divat, ez a jelszó, némely hölgy aztán igazán mindent magára szed, kávébarna aljhoz lehetetlen színű zöld spencert színes, törökös bordürrel, örülten felhajlott kalapot kék tollakkal, lila fátyollal — igaz, hogy külön-külön ez mind divat, de együtt? — Avagy az is lehet, hogy ilyen alakokat valamelyik izlés-nemesítő egyesület jár-



9. sz. Toalet-asztal.

ülőjén még dédapáink pihentették tagjaikat, régen a padlásra dobták vagy szőlőbe vitték a présházaszobába. Pedig milyen ruganyos puha anyag a szalma, milyen hűvös nyáron és milyen szép eredeti butorzat falusi házakban a szalmadiván és székek, verandákon, üveg-házakban, de finomabb kivitelben leányszobákba is mily szépen hat néhány szalmaszék, vászonpárnákkal a karján.

Kedvet szeretnénk olvasóinknak csinálni e szép és szalonképessé vált parasztbodyorhoz, melyet modern formában, egy régi alakjában is igen kedvesnek találunk.

Azt mondhatnám egyes kísérlet is megérdemli a fáradságot, de egyáltalán fáradságról szó sem lehet, mert oly egyszerű az egész munka. Bármelyik faldőzvényre vagy asztalra elhelyezhetjük a kis guggony hátasszék vagy karosszék alakját, a bekötést pedig magunk készítjük. Kevés pénzzel és fáradsággal szép eredményt kapunk.

Ha már egy kis gyakorlatunk van a szalma-fonásban, szinte azon gondolkodunk, milyen tárgyakat készítsünk még hasonló módon? Találékony, ügyeskező asszonyaink, hamar rájönnek többféle alkalmazására. Rajzabráknak hiába igyekezzünk oly érthetően leírni a készitési módját, hogy könnyen utánozhassák.

A fonást nem a rendes szalmával fonjuk, mely kevésbé volna simulékony, hanem háncscsal. Az anyag csak egy ülésnek vagy hátlapnak megfelelő rámából és a háncsból áll; semmiféle más eszköz nem szükséges hozzá.

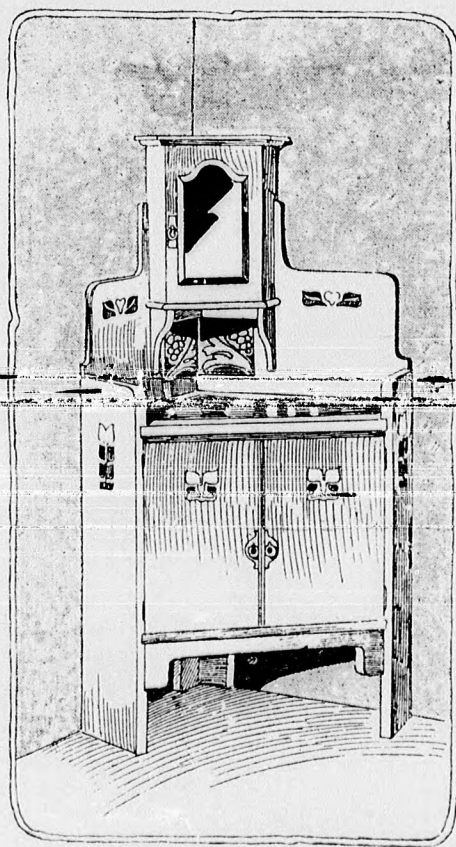
Mielőtt elkezdenénk a munkát, a háncsot vízbe áztatjuk úgy, hogy legalább tiz-tizenöt percig víz alatt legyen. Száraz háncscsal nem szabad, de nem is

lehet dolgozni. Miután a háncs jól átívódott vízzel, vigyázva szétoldozzuk a köteget és egy vászonruhába csavarjuk, hogy minél tovább szívós maradjon.

A munkát ekképp kezdjük: Alacsony széken ülve a rámát térdünkre fektetjük. A háncsból hat-hét szálat egyik kezünkben tartva, a másikkal olyképp csavarjuk, hogy laza kötelet képezzen és csak arra törekedünk, hogy egyenlő vastagságu legyen. Ha tulszoros, a csavarás nem oly szép, de nem is olyan ruganyos a fonás. Ha már egy jó szorosan csavart kötelünk van, akkor a balfelületre tesszük a rámán és kívülről vagyis a széltől közép felé dolgozunk, mindig a négy oldalt körülfojlalva. Az első véget lógni hagyjuk és a későbbi fordulatoknál igyekezzük elfedni és szorosan alácsusztatni. A sarkok fedetlenül maradnak és később olyan színre lesznek pácolva, a milyen az egész szék színe. Halványzöld-, vörös-, kékszinre pácolva vagy festve, bármelyikhez is szépen hat a háncs és zalmaszíne.

Ha egy kötel elfogyott, csavarunk másikat és összekötjük az előbbivel, de mindig úgy igyekezzünk, hogy alul kerüljön a kötés és ezeket a végeket akkor mindég körívbe tömjük a fonás közé, hogy mintegy kitöltse a két réteg közti ürt, sőt még ez sem elég, hogy be ne horpadjon, hanem még több háncsmaradékkal, hibás száakkal igyekezzük kitönni az alsó és felső réteg közti üreget, hogy mintegy vánkosoza legyen. Használatban a szalmas közepső rész úgy is behorpad és ha ki nem tömnők, a sarkokat kellemetlenül éreznénk.

Még arra is ügyelnünk kell, ha a székeknek az alakja (tulajdonképp a befonandó rámának) nem négyzet, hanem egyik oldal hosszab, mint a másik, vagy elipszis, esetleg egyik oldalán lekerekített, ezeknél különösen



10. sz. Toalet-asztal.

vigyázzunk, hogy a fonás szép egyenlő legyen. A hosszabb oldalakra mindig többször csavarjuk a szalmakötelet, mint a rövidebbekre.

Változatos mintákat is készíthetünk többféle színű hancsal. Az ugynevezett Hinoeki-háncs többféle színben kapható, így van sötét- és világoskék, vörös, sárga és barna.

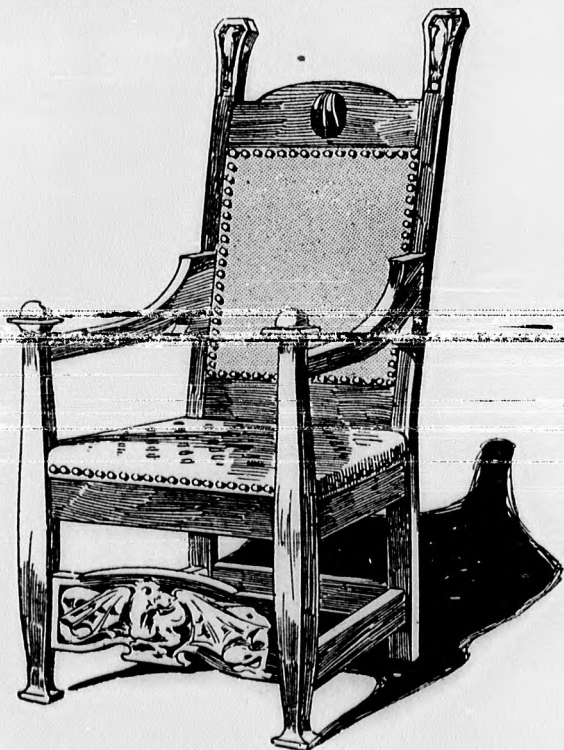
Természetes a székfájának festése, összhangba legyen az alkalmazott színes szalmával.

A munkák leírása.

A minták ábrázolása.

A kik nem gyakorlottak a szabadkézi rajzban, azoknak hozzuk az ábrázoláshoz szükséges utasításokat is. A mintáknak ábrázolása a festendő anyagra különböző. Mindig attól függ, mire akarjuk átvinni. Porcellánon, majolikán akkor legszebb a rajz, ha ónpapíron szurjuk át a mintát finom tűvel. Miután pontosan ráigazitottuk a simulékony staniolt, grafitporba mártott vattával többszörösen átkeféljük és ezután kontur feketével az ismert módon kirajzoljuk. Ez az átszurkált rajz eljárása a bársony festéshez is használható, világos bársonyra grafitporral, sötétre krétaporral dörzsölünk át. Selyemre, fára pedig legcélszerűbb előbb egészen áttetsző kopirpapírra vagy vászonra ábrázolni a mintát és akkor a vászon alá fekete (fehérhátú) grafitpapírt téve kötőtűvel, finomra hegyezett írónnal vagy rajztűvel átnyomni. Sötét selymekhez fehér grafitpapírt veszünk. Végül megemlítjük a gáz, krepdősin, faille de ecosse, egyáltalán az áttetsző szövetekre való rajzolást, mely a legkönnyebb, mert csak ráfektetjük a szövetet a rajzra és finom vonásokkal utána húzzuk. Ez utóbbiaknál különösen ügyeljünk a rajzra, mert a megtörtént hibákat nehéz kijavítani.

1. sz. **Papír**, esetleg fáskosár vasállványban, faégetés vagy bőrmunka lapokkal, esetleg cin-domborítással.



11. sz. Antik bőrszék.



12. sz. Üveglapokkal diszitett szekrény.

2., 3. és 4. sz. **Különféle himzések** tea-asztalkára, tálcakendőre, lenvászonra, mosószínekkel festve és körülhimezve.

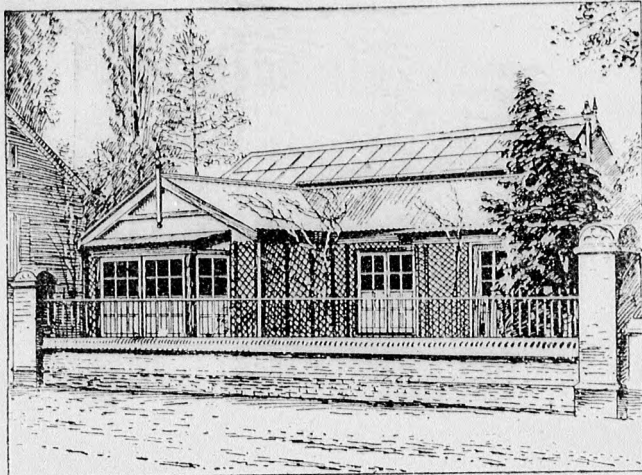
5. sz. **Fafaragás (relief)**, esetleg bőrdomborítás. Betétnék valamely ilyen régi stílusú butorba, polcban nagyon alkalmas.

6. sz. **Eredeti antik portugál brokát**. Zöld, rózsaszín, kék és arany mintával ekrü alapon, melyet különféle céllra úgy utánozhatunk, hogy a háttérben levő mintát festjük (az aranyat is) és csak az előtérben levő virágokat himezzük részben ki.

7. és 8. sz. **Szobareszletek és butorok**. Az első képen különféle alaku régies karosszék, szekrény, tojásdad asztal, divány, egy női nappali szoba butorzata váltakozik néhány modern párna és képpel. A falra akasztott paletta elárulja, hogy urnője maga készítette a képeket, tálakat, kazettákat, a természetes ráncokban alá omló függöny sejteti, hogy az ő keze rendezte, nem pedig a kárpitosé. A régi butoron látjuk, hogy gazdája megbecsüli nagyanyja hagyatékát, a szép új tárgyak pedig vallják, hogy gazdájuk halad a karral. Egy kis sarok magyarázza tulajdonosának lelkét.

Második képünk modern *uriszoba*, pipázó, vagy előcsarnok (hal) butorzata. A kandallótól jobbra-balra csikos vagy egyszínű katonaposztóból készült divánok húzódnak félkör alakban; a nagy öblös székek is ilyen posztóval vannak bevonva. Ez a posztó olcsóbb, mint a bőr és kellemesebb, melegebb. Télvíz idején szivesebben pihen benne az ember. A kandalló fölött és mellett faburkolat van, melynek sötét egyhangúságát kellemesen törik meg a körbefoglalt opálos üveglapok. A kandalló fölött festett üvegek látható. Az asztalka lapja szintén *olyan* zöldes opál-üveg, melynek színeit szépen emeli a diófabarna keret.

9. és 10. sz. **Mindakettő toalet-asztal** sarokba állítva, vagyis a saroknak jó kihasználása. Az előbbi kifelé ívelt vonalban simul a két oldalhoz, a második sarkosan szegeződik oda. Az egyikén kisebb, a mási-



13. sz. Egyszerű falusi ház.

kon nagyobb tükör van fiókkal, kis polecal ellátva a sokféle toalet-cikk befogadására.

11. sz. **Antik bőrszék** nehézkes faállványon, fafaragással, melyet utánozhatunk faégetéssel és bőrpácolással.

12. sz. **Üveglapokkal díszített szekrény.** A fent leírt férfszobába illő könyvek, fegyverek s egyéb tárgyak elrakására való. Fiókaiba ásványgyűjtemény, régiségek, sport-cikkek és más egyebet lehet elhelyezni.

13. sz. **Egyszerű falusi ház** rajza; sok ablakkal, hogy levegő, világosság éltesse a bent lakókat. A széles ablakok sokféle változatban engedik meg a kis mull- és batiszt-függönyök alkalmazását és előtűk sok virágot tarthatunk.

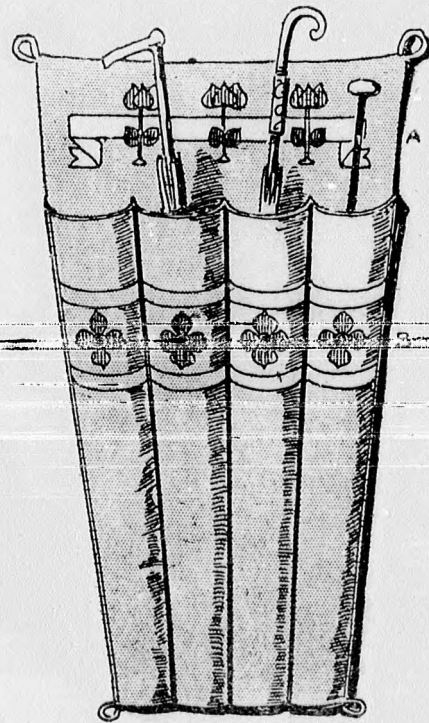
Művészeti hírek.

Képzőművészet. Kassa városa a főtéren honvédszobrot állít. Az emléket *Horvai János* és *Szamolovszky Ödön* szobrászok mintázták. A szoborbizottság, melynek elnöke *Takács Menyhért* jászói prépost, a napokban fogja megbírálni a mintát. A művészek részéről, mint bírálók, *Radnai Béla* és *Bezerédi Gyula* szobrászok lesznek jelen. — Az *Uránia* tudományos társaság *Istók János* szobrászművésszel elkészítette *Wlassics Gyula* volt kultuszminiszter szobrát, a kinek minisztersége alatt a társaság megalakult. A szobrot az *Uránia* színház esernokában fogják elhelyezni. — *Kiss Ernő* nek a vértanu tábornoknak szobrát, a melyet Nagybecskerekben, a tavaszkoronán felállították. *Radnai Béla* szobrász műterméből már átszállították az ércöntőbe s a szobor talpazatát most állítják fel *Gondos Imre*, a tervező műépítő felügyeletével Nagybecskerekben. — *Tinódi Sebestyén* szobrát, melyet *Bezerédi Gyula* mintázott, a tavasszal felállítják a Népszínház előtt lévő parkban s az lesz a nyolcadik király-szobor, a mely a fővárost díszíti. Ezenkívül még két király-szobrot állítanak fel a Kigyó-téren, *Klotild* királyi hercegasszony palotái előtt. Az egyik *Pázmány Péter* szobra, melyet *Radnai Béla* mintázott, a másik pedig *Verbőczy István* szobra, melyet *Donáth Gyula* készített. — A *Nemzeti Szalon* májusban tervezi grafikai kiállításának bemutatását. E tárlatra a kultuszminiszter a következő díjakat tűzte ki: figurális rajzra egy ötszáz koronás díjat, tájrajzra egy ötszázkoronás díjat, a

könyv természetéhez alkalmazkodó illusztrációra egy ötszáz koronás díjat. Eredeti metszetre, karcra, könyomatra, vagy a grafikai művészet egyéb fájára egy ötven koronás és két kétszázötven koronás díjat. Vízfestményre egy ötszáz koronás és egy háromszáz koronás díjat. A beküldés határideje 1906 április 15-ike.

Művészeti szakbizottság. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Szépművészeti Múzeum modern képtári osztályának elrendezése céljából az intézet igazgatójával való együttműködésre szakbizottságot alakított, a melynek tagjai: *Balló Ede*, *Benczur Gyula*, *Deák-Ebner Lajos*, *Ferenczy Károly*, *Fényes Adolf*, *Karlovsky Bertalan*, *Kriesch Aladár*, *Nadler Róbert*, *Paczka Ferenc*, *Radács Jenő*, *Rauscher Lajos*, *Strobenz Frigyes*, *Szalay Imre*, *Székely Bertalan* és *Szinyei Merse Pál*.

A düszszeldorfi képtár. A mostani esztendő éppen századik szomorú évfordulója annak, hogy e híres, a legnevezetesebb képtárak egyikét a müncheni képtárba kobelezték be. Nemcsak a nagy németalföldi, hanem az olasz mestereknek is legremekebb alkotásai itt voltak fölhalmozva abban a múzeumban, a melyet a szép lelkű Vilmos választófejedelem alapított, ki személyes barátságára méltatta Rubens-t és Van-Dykot. Sokkal későbbi utóda már azzal is méltó akar lenni hozzá, hogy minden áron megszerezte a nagy mesterek remek alkotásait és a düszszeldorfi múzeum valóságos kincsesbányája volt a mesterműveknek. A tizenkilencedik század zavaros és háborús idejében a bajor fejedelem parancsára Münchenbe vitték és a régi képtárban helyezték el, a mi azután ezt a képtárt világhírűvé tette. Rubensnek negyven képe van itt. Hiába volt minden iparkodás, hogy ezt az értékes kincset visszahódítsák, a tanács kimondotta, hogy a bajor ág őseié volt e gyűjtemény és némi kárpótlásul egy szépművészeti múzeumot építettek a bajorok megkárosított testvéreiknek. Most van szép palotájuk, de benne szomorúan lézeng alig száz értékes kép.



14. sz. Ernyő- és bottarto.